

Formulár na zverejňovanie informácií o HABILITAČNOM konaní podľa §76 Zákona 131/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov

1. Dátum doručenia žiadosti o habilitačné konanie:	26.02.2020
2. Údaje z profesijného životopisu uchádzača habilitačného konania v rozsahu	
a) Meno, priezvisko, rodné priezvisko:	Jozefína Hvastová
b) Akademické tituly, vedecko-pedagogické tituly, umelecko-pedagogické tituly, vedecké hodnosti:	Ing., PhD.
c) Rok narodenia:	1969
d) Údaje o vysokoškolskom vzdelaní, ďalšom akademickom raste a absolvovanom ďalšom vzdelávaní:	<p>2010 – Interný auditor systému manažérstva kvality podľa EN ISO 9001:2008, TÜV SÜD Slovakia s. r. o.</p> <p>2010 Písanie samohodnotiacej správy, Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky</p> <p>2003 – 2006 Vysokoškolské vzdelanie 3. stupňa v odbore: 62-03-9 Odvetvové a prierezové ekonomiky, Podnikovohospodárska fakulta Ekonomickej univerzity v Bratislave so sídlom v Košiciach</p> <p>1994 – 1996 Doplnujúce pedagogické štúdium (Stredoškolská pedagogika), Katedra pedagogiky Národohospodárskej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave</p> <p>1987 – 1992 Vysokoškolské vzdelanie 2. stupňa v odbore: Automatizované systémy riadenia v ekonomike, Vysoká škola ekonomická v Bratislave, Fakulta hospodárskej informatiky, Detašované pracovisko v Košiciach</p>
e) Údaje o priebehu zamestnaní a priebehu pedagogickej činnosti (rok, pracovisko, pozícia):	<p>2020 – Podnikovohospodárska fakulta Ekonomickej univerzity v Bratislave so sídlom v Košiciach, Katedra ekonómie/Financie</p> <p>2012 – 2019 – Katolícka univerzita v Ružomberku, Teologická fakulta v Košiciach, Katedra spoločenských vied/Manažment, Základy ekonomiky</p> <p>2007 – 2012 Ekonomická univerzita v Bratislave, Podnikovohospodárska fakulta so sídlom v Košiciach, Katedra finančného riadenia podniku/Účtovníctvo, Účtovníctvo podnikateľských subjektov</p> <p>2004 – 2007 Univerzitné pastoračné centrum v Košiciach</p>

	2002 – 2004 Gymnázium Exnárova v Košiciach 2000 – 2002 Gymnázium sv. Tomáša Akvinského v Košiciach 1997 – 2000 SKCH – Charitný dom Dunajská Lužná 1995 – 1997 Ekonomická univerzita v Bratislave, Podnikovohospodárska fakulta so sídlom v Košiciach, Katedra účtovníctva a financií/Manažment, Účtovníctvo, Účtovníctvo podnikateľských subjektov, Ekonomická analýza 1993 – 1995 Gymnázium sv. Tomáša Akvinského v Košiciach
f) Údaje o odbornom alebo umeleckom zameraní (špecializácia):	účtovníctvo, financie, spoločensky zodpovedné správanie podnikov
g) Údaje o publikačnej činnosti (sumár):	Príloha č. 1
h) Ohlasy na vedeckú alebo umeleckú prácu:	Príloha č. 2
i) Počet doktorandov, ktorým uchádzač je alebo bol školiteľom, s určením, koľkí z nich štúdium ku dňu vyhotovenia životopisu riadne skončili (počet doktorandov spolu / počet ukončených doktorandov):	-
3. Názov odboru habilitačného konania a inauguračného konania, v ktorom sa habilitačné konanie uskutočňuje:	Ekonomia a manažment (Ekonomika a manažment podniku)
4. Téma habilitačnej práce:	Detekcia skreslených údajov v účtovníctve slovenských podnikov adaptovaním vybraného modelu
5. Dátum, od ktorého je habilitačné konanie prerušené, a lehota, v ktorej majú byť odstránené nedostatky žiadosti:	
6. <u>Oponenti habilitačnej práce:</u> a) meno a priezvisko b) akademický titul c) vedecko-pedagogický titul d) umelecko-pedagogický titul e) pracovisko f) zamestnanec vysokej školy, na ktorej sa habilitácia uskutočňuje	Helena MAJDÚCHOVÁ Ing., CSc. prof. Fakulta podnikového manažmentu, EUBA ÁNO ☒ NIE ☐
a) meno a priezvisko b) akademický titul c) vedecko-pedagogický titul d) umelecko-pedagogický titul e) pracovisko f) zamestnanec vysokej školy, na ktorej sa habilitácia uskutočňuje	Viola ŠEBESTÍKOVÁ Ing., CSc. prof. Ekonomická fakulta, VŠB Technická univerzita Ostrava ÁNO ☐ NIE ☒
a) meno a priezvisko b) akademický titul	Beáta GAVUROVÁ Ing., PhD., MBA

c) vedecko-pedagogický titul d) umelecko-pedagogický titul e) pracovisko f) zamestnanec vysokej školy, na ktorej sa habilitácia uskutočňuje	prof. Fakulta baníctva, ekológie, riadenia a geotechnológií, TU KE ÁNO ☐ NIE ☒
Členovia habilitačnej komisie: a) meno a priezvisko b) akademický titul c) vedecko-pedagogický titul d) umelecko-pedagogický titul e) pracovisko f) zamestnanec vysokej školy, na ktorej sa habilitácia uskutočňuje	Predseda Michal TKÁČ RNDr., CSc. prof. Podnikovohospodárska fakulta so sídlom v Košiciach, EU BA ÁNO ☒ NIE ☐
a) meno a priezvisko b) akademický titul c) vedecko-pedagogický titul d) umelecko-pedagogický titul e) pracovisko f) zamestnanec vysokej školy, na ktorej sa habilitácia uskutočňuje	Petr DOUCEK Ing., CSc. prof. Fakulta informatiky a statistiky, VŠE Praha ÁNO ☐ NIE ☒
a) meno a priezvisko b) akademický titul c) vedecko-pedagogický titul d) umelecko-pedagogický titul e) pracovisko f) zamestnanec vysokej školy, na ktorej sa habilitácia uskutočňuje	Dariusz FATUŁA dr. hab. prof. nadzw. Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego, Krakow ÁNO ☐ NIE ☒
7. Návrh habilitačnej komisie s odporúčaním udeliť alebo neudeliť uchádzačovi titul docent v odbore habilitačného konania a inauguračného konania spolu s oponentskými posudkami:	NÁVRH UDELIŤ ☒ NÁVRH NEUDELIŤ ☐ oponentské posudky – Príloha č. 3
8. Rozhodnutie príslušnej vedeckej rady, vrátane jeho odôvodnenia, ak sa vypracúva, a lehota na prípadné opätovné predloženie žiadosti podľa § 2 ods. 2 vyhlášky č. 246/2019 Z. z. (Ak uchádzač podľa rozhodnutia vedeckej rady podmienky nespĺňa, vedecká rada titul docent neudelí a jej predseda písomne oznámi toto rozhodnutie s odôvodnením uchádzačovi do 30 dní od rozhodnutia príslušnej vedeckej rady. Lehotu na opätovné predloženie žiadosti o získanie titulu docent určuje rokovací poriadok vedeckej rady):	SCHVÁLENIE NÁVRHU ☒ NESCHVÁLENIE NÁVRHU ☐ Odôvodnenie: Lehota na opätovné predloženie:
9. Prezenčná listina zo zasadnutia vedeckej rady, ktorá o žiadosti rozhodovala	Príloha č. 4
10. Dátum a dôvod skončenia habilitačného konania:	
11. Ďalšie údaje o priebehu habilitačného konania:	Návrh na predsedu, členov habilitačnej komisie a oponentov habilitačnej práce schválený VR PHF EU dňa 10.07.2020

Príloha č. 1

Údaje o publikačnej činnosti

Kategórie publikačnej činnosti	Počet
Vysokoškolské učebnice (počet/AH) ACA, ACB	ACB – 2/4,762
Skriptá a učebné texty (počet/AH) BCI	BCI – 5/19,7
Vedecké monografie (počet/AH) AAA, AAB	AAA – 1/5,4 AAB – 2/5,829
Pôvodné vedecké práce vo vedeckých časopisoch karentovaných doma a v zahraničí ADC, ADD, ADM, ADN	ADD – 1 ADM – 2
Pôvodné vedecké práce vo vedeckých časopisoch nekarentovaných doma a v zahraničí ADE, ADF	ADF – 7
Pôvodné vedecké práce vo vedeckých zborníkoch recenzovaných a zborníkoch charakteru vedeckej monografie AEC, AED, ABA, ABB	AEC – 1 AED – 4
Pôvodné vedecké práce v odborných časopisoch, v nerecenzovaných vedeckých zborníkoch nekonferenčných ABC, ABD, ACC, ACD, BDC, BDD, BDE, BDF, AEE, AEF	BDE – 1 BDF – 8
Príspevky publikované v zborníkoch (spolu)	20
- zahraničné konferencie AFA, AFC, BEC, BEE	AFC – 6
- domáce konferencie AFB, AFD, BED, BEF	AFB – 1 AFD – 13
Odborné práce a iné knižné publikácie BAA, BAB, BBA, BBB, BCB, BCK, BDA, BDB, BFA, BFB, BGG, BGH, EAI, EAJ, EDI, GHG, GII	EDI – 1 GII – 1

Príloha č. 2

Ohlasy na vedeckú alebo umeleckú prácu

Citácie a ohlasy (spolu)	Počet
- citácie v zahraničných publikáciách kódy: 1, 3	1 – 11 3 – 3
- citácie v domácich publikáciách kódy: 2, 4	2 – 1 4 – 19
- iné ohlasy a odkazy v domácich a zahraničných publikáciách kódy: 5, 6	6 – 1

Príloha č. 3

Oponentské posudky:

Meno a priezvisko oponenta záverečnej práce:

prof. Ing. Helena Majdúchová, CSc.

Pracovná pozícia, adresa pracoviska, kontakt oponenta záverečnej práce:

Ekonomická univerzita v Bratislave, Fakulta podnikového manažmentu, Dolnozemska cesta 1, 852 35 Bratislava, helena.majduchova@euba.sk

OPONENTSKÝ POSUDOK
habilitačnej práce

Meno a priezvisko uchádzača: Ing. Jozefína Hvastová, PhD.

Názov habilitačnej práce: Detekcia skreslených údajov v účtovníctve slovenských podnikov adaptovaním vybraného modelu

Oponentský posudok som vypracovala na základe poverenia dekana Podnikovohospodárskej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave so sídlom v Košiciach, pána Dr. h.c. prof. RNDr. Michala Tkáča, CSc. zo dňa 10.7.2020.

Obsahová stránka práce

1. Cieľ práce a jeho naplnenie – aktuálnosť tematiky

(aktuálnosť témy, dostatočné definovanie riešeného problému – stanovenie cieľa práce, rozsah a vyváženosť, vnútorná nadväznosť jednotlivých častí práce)

Hlavným cieľom práce bolo adaptovať vybraný model (Jones model) na slovenské podniky a aplikáciou na vybraný súbor podnikov identifikovať potenciálnu manipuláciu a skresľovanie údajov účtovníctva. Stanovený cieľ považujem za aktuálny a to predovšetkým v súvislosti so skutočnosťou, že údaje v účtovníctve by mali poskytovať pravdivý obraz o ekonomickej situácii podniku a každé skresľovanie účtovnej evidencie, či už úmyselné, alebo neúmyselné ev. hraničiace s trestným zákonom, môže subjekty, ktoré s daným podnikom spolupracujú (investori, vlastníci, odberatelia, dodávatelia, zamestnanci a pod.) viesť do omylu a v hraničných situáciách aj spôsobiť škodu. Úsilie o odhaľovanie týchto praktík je nevyhnutné a je v kompetencii nielen orgánov činných v trestnom konaní, ale aj akademickej obce a širokej ekonomickej odbornej verejnosti. Predloženú habilitačnú prácu považujem za cenný a originálny príspevok k danej téme. Podľa môjho názoru, hlavný cieľ v korešpondencii s parciálnymi cieľmi bol splnený. Autorka zhrnula teoretické poznatky k danej téme, aplikovala vybraný model na vzorke slovenských podnikov (ktorou pokryla pomerne široký segment trhu 20 sektorov) čím získala vzorku subjektov, ktoré by potenciálne mohli skresľovať účtovníctvo a na prípadových štúdiách 4 sektorov (veľkoobchod, chemická výroba a farmaceutický priemysel, stavebníctvo a doprava) otestovala možnosti manipulácie s údajmi v účtovníctve.

Oceňujem, že samotná autorka priznáva limity svojej práce a svojho analytického prístupu. Svedčí to o jej schopnosti vedecky myslieť a formulovať svoj vlastný názor.

2. Vhodnosť použitých metód, metodológia (metodologická a metodická stránka práce identifikácia pojmov, úloh, výber metód, vhodnosť metodických postupov)

V práci boli využité štandardné všeobecné metódy ako napr. syntéza, analýza, komparácia a pod. , následne kvantitatívne metódy (základný regresný model aplikáciou Jonesovho modelu) a z kvalitatívnych metód boli využité predovšetkým prípadové štúdie.

V práci však absentuje popis metodiky práce, tento je však možné čiastočne nájsť v časti Výsledky práce.

Autorka si vybrala Jonesov model ako najpoužívanejší model a zároveň model, ktorý bol odporúčaný ako najlepšia voľba pre stanovenie diskrečných akruálov. Autorka adaptovala Jonesov model o ďalšie nezávislé premenné vstupujúce do regresného vzťahu a to dlhodobý nehmotný majetok, krátkodobé rezervy, ostatné kapitálové fondy a výsledok hospodárenia. Výsledky svojho testovania zosumarizovala v tabuľke 21 na str. 71 dizertačnej práce. Na porovnanie všetkých 20 sektorov slúži graf vývoja celkových akruálov v priebehu skúmaných rokov 2007-2013. N

Na príklade prípadových štúdií vybraného podnikateľského subjektu následne v štyroch sektoroch posudzovala možnosti skresľovania údajov účtovníctva 4 premenných a to krátkodobé rezervy, odpisy a opravné položky, ostatné kapitálové fondy a výsledok hospodárenia.

Použité metódy považujem za vhodné. Habilitantka preukázala schopnosť pracovať so štatistickými metódami a interpretovať dosiahnuté výsledky. Aplikácia a preskúmateľnosť metód bola verifikovaná prílohami habilitačnej práce.

3. Zhodnotenie poznatkovej bázy (preukázanie teoretických vedomostí k danej téme, spracovanie informačných zdrojov)

Habilitantka využila množstvo domácej a zahraničnej literatúry. Ide o cca 108 prác knižných, časopiseckých, legislatívnych a internetových. Poznatkovú bázu považujem za kvalitnú, využitú pri spracovaní práce a dostatočne aktuálnu.

4. Prínos habilitačnej práce – výsledky

(analýza získaných výsledkov, ich interpretácia, formulovanie záverov a odporúčaní)

Prínos práce je možné identifikovať v teoretickej rovine, najmä v oblasti systematizácie poznatkov z problematiky skresľovania údajov v účtovníctve. Autorka v práci preukázala využiteľnosť existujúceho modelu na identifikáciu praktík kreatívneho účtovníctva v slovenských podmienkach, čo vytvára priestor pre ďalší výskum v tejto oblasti. Autorka však tieto možné trendy ďalšieho výskumu neuviedla.

5. Aplikačné prínosy pre prax

(možnosti praktického využitia výsledkov riešenia)

Autorka vo svojej práci (kapitola 5.2.2) priamo neuviedla možnosti praktického využitia jej výsledkov riešenia. Zdôraznila skôr význam dodržiavania účtovných princípov a zásad a na kontrolných mechanizmoch. V tejto oblasti podľa môjho názoru autorka dostatočne nevyužila potenciál svojej práce.

Formálna stránka práce

6. Formálne náležitosti práce a úprava (grafická a estetická úprava- prehľadnosť, štýl, grafika jazyková stránka práce : štylistika, gramatika, interpunkcia)

Habilitačná práca bola štrukturovaná v zmysle smernice rektora EU o záverečných prácach. Jednotlivé kapitoly na seba logicky nadväzovali a tvorili vyvážený celok. Práca bola napísaná štylisticky čistým jazykom a nezaznamenala som výrazné gramatické nedostatky. Oceňujem prácu autorky s obrázkami a vlastnými schémami.

Otázky k obhajobe habilitačnej práce

7. Otázky a námety do rozpravy

- 1. Stručne vysvetlite možnosti a limity praktického využitia výsledkov vašej práce v praxi slovenských podnikov.*
- 2. Uveďte možnosti ďalšieho výskumu v tejto oblasti.*
- 3. Zaradenie dlhodobého nehmotného majetku do Jonesovho modelu ste zdôvodnila najmä odpismi a opravnými položkami. Je to podľa Vášho názoru jediná oblasť tejto zložky majetku, v ktorej existujú možnosti manipulovania?*

Záver

8. Záverečné hodnotenie

Práca zodpovedá požiadavkám kladeným na habilitačné práce a preto prácu odporúčam k obhajobe. Po úspešnom obhájení záverečnej práce navrhujem udeliť Ing. Jozefine Hvastovej, PhD. vedecko-pedagogický titul „docent“ odbore habilitačného konania *Ekonomika a manažment (Ekonomika a manažment podniku)*.

Dátum: 26.9.2020

Podpis oponenta: prof. Ing. Helena Majdúchová, CSc.

Meno a priezvisko oponenta záverečnej práce:

prof. Ing. Viola Šebestíková, CSc.

Pracovná pozícia, adresa pracoviska, kontakt oponenta záverečnej práce:

Vysoká škola báňská – TU Ostrava, Ekonomická fakulta, Sokolská třída 2416/33, 702 00 Ostrava 1, Česká republika, viola.sebestikova@vsb.cz

OPONENTSKÝ POSUDOK

habilitačnej práce

Meno a priezvisko uchádzača: Ing. Jozefína Hvastová, PhD.

Názov habilitačnej práce: Detekcia skreslených údajov v účtovníctve slovenských podnikov adaptovaním vybraného modelu

Obsahová stránka práce

Habilitační práce je zaměřena na výzkumné řešení spojené s problematikou kreativního účetnictví. Vymezit definici kreativního účetnictví je poměrně složité, neboť v širších souvislostech je lze chápat jak v kontextu specifického účetního řešení, které je však v souladu s legislativou a etikou účetnictví, tak i jako aktivity směřující ke zneužívání účetnictví prostřednictvím zkreslování účetních údajů a účelovou manipulaci s nimi. Předmětem odborného zájmu autorky je zaměření na kreativní účetnictví v negativním slova smyslu a hledání cest k odhalení a identifikaci zkreslovaných údajů prezentovaných v účetních výkazech.

1. Ciel' práce a jeho naplnenie – aktuálnosť tematiky

Jak už bylo nastíněno, jde o zajímavé a vysoce aktuální odborné téma. Z mého pohledu je pozitivem, že habilitační práce se zabývá problematikou účetnictví, v jehož rámci autorka zkoumá a navrhuje, jaké matematicko-statistické nástroje je možné využít k identifikaci těch účetních jednotek, které používají zkreslující údaje kreativního účetnictví.

Zjištěné výsledky mohou být odrazovým můstkem pro kvalitativní metody posuzování takto vybraných účetních jednotek odborníky (např. auditory). Zde se už jedná o hloubkové posouzení výkazů účetní závěrky a zjištění, do jaké míry byl v účetnictví aplikován některý z kreativních nástrojů. To už nebylo stěžejním předmětem předložené práce, nicméně autorka Ing. Jozefína Hvastová, PhD. na 4 anonymních podnicích prokázala význam výsledků kvantitativních metod zkoumání pro účely detailní kvalitativní analýzy zaměřené na položky účetních výkazů, které mohou být potenciálním impulsem kreativity účetnictví.

Hlavním cílem předložené habilitační práce bylo adaptovat vybraný kvantitativní model (Jones model) na slovenské podmínky, aplikovat ho na velmi rozsáhlý soubor slovenských podniků, a za jeho pomoci identifikovat potenciální manipulaci a zkreslování údajů účetnictví.

V souladu s hlavním cílem byly identifikovány dílčí cíle, jako sběr dostupných informací o problematice; vytvoření relevantní databáze údajů, které jsou předmětem aplikace vybraného kvantitativního modelu; analýza ekonometrických modelů, zejména Jones modelu a modifikovaného Jones modelu s jeho adaptací na slovenské podmínky; konfrontace vhodnosti navržených modelů s modelem původním (Jones model); rozdělení podniků (90 000 společností, 200 000 firemních let), jejichž účetní závěrky jsou součástí dostupné databáze (CRIBIS), do zvolených sektorů z důvodu vyváženosti a příbuznosti podniků; výběr konkrétních účetních jednotek, které byly prostřednictvím navrhovaných modelů identifikovány jako potenciální uživatelé kreativního účetnictví; prezentace návrhů plynoucích z výsledků výzkumu pro praxi. Těmto dílčím cílům byly přiřazeny výzkumné otázky (str. 45), které úzce s nastavenými cíli korespondují.

Záměrně jsem uvedla přehled dílčích cílů, z nichž je patrná vzájemná interakce a logická provázanost mezi hlavním a dílčími cíli. Lze konstatovat, že jde o jasné, srozumitelné, přitom odborné a vědecky fundované definování úkolů směřujících ke splnění hlavního cíle habilitační práce. Vše je zakomponováno do pěti stěžejních kapitol předložené habilitační práce.

2. Vhodnosť použitých metód, metodológia

V práci jsou použity standardní metody výzkumu, jako je analýza, syntéza, komparace, zevšeobecnění a konkretizace. Vlastní výzkum byl prováděn prostřednictvím kvantitativních ekonometrických modelů založených na regresní analýze, a to prostřednictvím programu SPSS. Pro zkoumané vzorky byl vybrán Jones model, který byl v rámci jednotlivých sektorů, do něhož byly zkoumané podniky rozděleny, konfrontován s hodnotami adaptovaného modelu, kterému byly proti původnímu modelu přiřazeny další proměnné. Těmi byly dlouhodobý nehmotný majetek, meziroční změny výsledku hospodaření po zdanění, meziroční změny krátkodobých rezerv a meziroční změny ostatních kapitálových fondů.

Matematicko-statistické metody sice nejsou mou prioritou, ale při mém celoživotním profesním zaměření na účetnictví a aktivní auditorskou činnost, si dovoluji konstatovat, že vybraný Jones model a jeho rozšíření o další proměnné v rámci adaptovaného modelu představují vhodný metodologický postup, neboť jde o nejčastější potenciální základny pro kreativitu účetnictví. Jak to bylo prokázáno v kapitole 4 prostřednictvím případových studií zaměřených na kvalitativní analýzu čtyř vybraných podniků.

3. Zhodnotenie poznatkovej bázy

Autorka prokázala široké teoretické i praktické znalosti a dovednosti jak z oblasti účetnictví, tak i ve vztahu k aplikaci vhodných kvantitativních modelů v rámci zkoumané problematiky zaměřené na potenciální manipulaci a zkreslování účetnictví. Teoretický výzkum je podložen citacemi a čerpá z výsledků studia doloženého obsáhlým seznamem použité literatury.

4. Prínos habilitačnej práce – výsledky

Za hlavní teoretický a vědecký přínos habilitační práce Ing. Josefíny Hvastové, PhD. považuji shrnutí teoretických poznatků zkoumané problematiky, definování základních terminologických pojmů pro pochopení zkoumané problematiky, konfrontace s pojmovými ekvivalenty používanými v tuzemských studiích a v neposlední řadě i potvrzení hypotézy, že lze aplikovat některé modely zahraničních autorů a jejich upravené (adaptované) verze na podmínky slovenského ekonomického prostředí.

Výsledky habilitační práce jsou využitelné i při výuce specializovaných předmětů (např. auditing) vysokých škol ekonomického zaměření.

5. Aplikačné prínosy pre prax

Z hlediska praktického vidím přínos práce a uplatnění jejích výsledků a závěrů (za předpokladu digitalizovaného účetnictví) zejména při práci účetních profesionálů, auditorů, investičních analytiků apod., jejichž hlavním cílem a snahou by mělo být, aby účetní výkazy skutečně poskytovaly „věrný a poctivý obraz aktiv a pasiv, nákladů, výnosů, výsledku hospodaření a peněžních toků“ konkrétní společnosti.

Formálna stránka práce

6. Formálne náležitosti práce a úprava

Po formální stránce je práce na velmi vysoké úrovni. Dokumentuje ji precizní přístup autorky k písemné formě, používané odborné terminologii, předkládaným tabulkám i grafickému vyjádření a výpočtům ukazatelů.

Pro větší přehlednost mohly být číselovány i použité vzorce. Předpokládám, že číselné údaje z výkazů (aniž to má vliv na výsledky výpočtů) jsou v tis. EUR.

Otázky k obhajobe habilitačnej práce

7. Otázky a námety do rozpravy

- V čem vidí autorka hlavní důvod, že u případové studie firmy D použití původního Jones modelu vykazalo výsledky společnosti s potenciálním použitím praktik kreativního účetnictví, avšak adaptovaný model to neprokázal.

- Nezkoumala autorka, zda se v případech identifikace praktik kreativního účetnictví vyskytovala rozvahová položka odložené daně, která může aspoň částečně eliminovat zkreslování vlastního kapitálu?

- Jaký má autorka názor na kreativitu účetnictví u společností vykazujících leasing, byť jeho pravidla na Slovensku vycházejí z IFRS (na rozdíl od ČR).

Záver

8. Závěrečné hodnotenie

Práce odpovídá požadavkům kladeným na habilitační práci, a proto práci doporučuji k obhajobě.

Po úspěšném obhájení závěrečné práce navrhuji udělit vědecko-pedagogický titul „docent“ v oboru habilitačního řízení Ekonomika a manažment podniku.

Dátum: 29. 9. 2020

Podpis oponenta: prof. Ing. Viola Šebestíková, CSc.

prof. Ing. Beáta Gavurová, PhD. MBA, Technická univerzita v Košiciach, Fakulta baníctva,
ekológie, riadenia a geotechnológií, Park Komenského 19, 042 00 Košice

Posudok na habilitačnú prácu

Autorka: Ing. Jozefína Hvastová, PhD.

Názov: Detekcia skreslených údajov v účtovníctve slovenských podnikov adoptovaním
vybraného modelu

a) Aktuálnosť zvolenej témy habilitačnej práce

Problematika skreslených údajov v účtovníctve je vysoko aktuálnou v poslednom desaťročí a tvorí takmer každodennú súčasť nielen nadnárodných spoločností, ale aj menších firiem, bez ohľadu na sektorovú diferenciáciu, resp. ich geografickú lokalizáciu. Niektorí odborníci uvádzajú, že kreatívne účtovníctvo je prispôbovanie účtovných výkazov podľa želaní vedenia podniku a môže mať aj pozitívne dopady na firmu. Aj keď je v praxi bežným javom, neupozorňuje sa na neho. Je to aj z dôvodu, že hranice kreatívneho účtovníctva nie sú striktné vymedzené. Existujú vyjadrenia, že kreatívne účtovníctvo tvorí hranicu medzi alternatívnymi prístupmi, umožňujúcimi legislatívou a podvodným finančným výkazníctvom. Práve uvedené fakty zdôrazňujú významnosť riešenej problematiky riešenej v predloženej habilitačnej práci, zameranej na identifikáciu potenciálnej manipulácie a skresľovania údajov účtovníctva. Motiváciou k riešeniu tejto problematiky bolo vnímanie dôležitosti transparentnosti v rámci zvyšovania vypovedacej schopnosti účtovných výkazov. Táto výskumná téma má silný koncepčný potenciál zasahujúci do viacerých dimenzií súvisiacich s ekonomickými, politickými a hospodárskymi procesmi v krajine.

b) Zvolené metódy spracovania habilitačnej práce

Predkladaná habilitačná práca predstavuje svojim konceptom špecifický typ práce, ktorej tvorba bola determinovaná nastolenými cieľmi habilitačnej práce. Práca je rozdelená do 5 kapítol, ktoré sú konzistentné a v logickom slede. V práci boli využité štandardné metódy výskumu, ako sú analýza, syntéza, komparácia, zovšeobecňovanie a konkretizácia. Výskumnú vzorku tvorilo 90 000 slovenských firiem, rozdelených do 20 samostatných sektorov podľa príbuznosti činností a odvetví. Výber výskumnej vzorky determinoval aj výber kvantitatívnych ekonometrických modelov založených na regresnej analýze. Bol aplikovaný sektorový prístup a využitý program SPSS. Sektorový prístup mal svoje výhody aj z pohľadu realizácie komparačných analýz. Habilitantka zdôvodňuje v metodologickej časti využívanie kvantitatívnych a kvalitatívnych metód vo svojom výskume. V rámci kvantitatívnych metód boli využité deskriptívne štatistické postupy, ako aj kvantitatívne modely pre detekciu použitia techník manipulovania účtovníctva. Dôkladne opisuje Jonesov model (1991) vytvorený pre

zisťovanie použitia skresľovania údajov účtovníctva, jeho kritiku a aktuálnosť využitia v súčasných podmienkach. V rámci kvalitatívnych metód sa v práci využili prípadové štúdie. Tie boli nadizajnované na vybrané štyri podniky zo štyroch rôznych sektorov, ktoré neboli pôvodným Jones modelom identifikované ako podniky potenciálne využívajúce praktiky manipulácie údajov, ale boli vytypované na základe vytvoreného adaptovaného modelu. Aplikáciou vhodne vybraných kvantitatívnych a kvalitatívnych metód bola vytvorená rozsiahla hodnotiacia platforma a priestor pre vytvorenie kvalitných záverov habilitačnej práce. Konštatujem adekvátne využitie metód a ich výber korešpondujúci s nastolenými cieľmi habilitačnej práce.

c) Splnenie sledovaných cieľov

Hlavným cieľom habilitačnej práce je adaptovať vybraný kvantitatívny model - konkrétne modifikovaný Jones model na slovenské podmienky a aplikovať ho na početný súbor slovenských podnikov a tým identifikovať potenciálnu manipuláciu a skresľovanie údajov účtovníctva. Naplnenie hlavného cieľa je determinované splnením čiastkových cieľov, na ktorých je napojených 5 výskumných otázok. Čiastkové ciele sú vzájomne prepojené a tvoria konzistentný celok. Celkovo môžeme hodnotiť koncepčne a obsahovo veľmi kvalitne nastolené ciele habilitačnej práce, ktoré svojou štruktúrou deklarujú značný výskumný potenciál obsiahnutý nielen v danej habilitačnej práci, ale odhaľujú mnohé ďalšie možnosti výskumných trajektorií aj pre iné výskumné tímy. V práci boli využité početné aktuálne a relevantné zdroje literatúry, čo dáva záruku kvalitne spracovanej teoretickej časti.

d) Dosiahnuté výsledky, prínos nových poznatkov habilitačnej práce

Autorka práce prehľadne zhodnocuje výsledky vo štvrtej kapitole. Jednotlivé podkapitoly sú štruktúrované podľa vopred stanovených procesných línií. V prvej podkapitole uvádza aplikáciu Jones modelu na jednotlivé zvolené sektory. Následne bol vytvorený adaptovaný model a zrealizovaná komparácia modelov podľa sektorov. V rámci prípadových štúdií sa autorka zamerala na niektoré vybrané podniky, ktoré z pohľadu kvantitatívneho prístupu boli identifikované ako potenciálne využívajúce kreatívne účtovníctvo. Firmy boli vybrané zo štyroch sektorov: veľkoobchod, chemická výroba a farmaceutický priemysel, stavebníctvo a doprava. Na základe zrealizovaných analýz autorka konštatuje, že aj napriek určitej rozdielnosti účtovných systémov na Slovensku a v iných krajinách je možné využiť vybrané kvantitatívne modely aj v slovenských podmienkach. Taktiež aplikovateľné sú aj kvalitatívne metódy. Diskusná časť je priamo napojená na výsledkovú a konfrontuje výskumné zistenia. Autorka hodnotí vhodnosť kvantitatívnych modelov na identifikovanie kreatívneho účtovníctva v podmienkach Slovenska a ich adaptáciu. Kritizuje pojmový nesúlad medzi jednotlivými účtovnými systémami, pričom zhodnocuje, že adaptabilita modelov je závislá od špecifik krajín, ich ekonomického vývoja, ako aj výskumnej vzorky. Pri skúmaní sektorovej diferenciácie v rámci adaptácie kvantitatívnych modelov autorka zisťuje, že sa vyskytol jeden sektor, v rámci ktorého bolo otázne použitie Jones modelu – výroba, inštalácia a oprava strojov. Taktiež bola zdôraznená aj adaptácia prostredníctvom modifikácie modelov, kde autorka upozorňuje na rôznu vysvetľujúcu silu existujúcich modelov - modifikáciou Jones modelu bolo tak možné zvýšiť vysvetľujúcu silu pôvodného modelu. V osobitnej podkapitole sú aj

rozpracované špecifické okolnosti používania kreatívneho účtovníctva. Všetky diskusné oblasti sú explicitne prepojené s výskumnými otázkami, ako aj parciálnymi cieľmi. Tým bola dosiahnutá plná konzistentnosť výskumných častí a kompatibilita výskumných zistení. Všetky evaluačné výskumné línie boli kombinované s komparačnými. Explanačný efekt citeľný v mnohých kapitolách je založený na kvalitnej poznatkovej báze a na vlastných skúsenostiach autorky habilitačnej práce. Zaujímavá je aj sumarizácia možných oblastí skresľovania údajov v účtovníctve prezentovaná na Obr. 1 ako výsledok vlastného výskumu.

e) Prínos pre ďalší rozvoj vedy a techniky

Prínosy pre vedecko-výskumnú oblasť sú úzko prepojené s prínosmi pre prax. Poznatky obsiahnuté v tejto práci významne pomôžu pre vytváranie medzinárodnej komparačnej platformy. Disponibilita tohto výskumného materiálu môže naviazať aj záujem medzinárodných výskumných tímov s cieľom vytvárania rôznych medzinárodných klastrov v oblasti skúmania kreatívneho účtovníctva. Aktívne snahy celosvetovo uznávaných výskumných tímov smerujú k nájdeniu optimálnych spôsobov implementácie najnovších poznatkov vedy a výskumu do oblastí účtovníctva a ich prístupnosť v ekonomických systémoch krajín, avšak tieto procesy sú taktiež determinované politicko-ekonomickými procesmi danej krajiny a s tým súvisiacim vývojom a zmenami v ekonomických systémoch, ktorých detailná znalosť je pri riešení takýchto výskumných úloh nevyhnutná. Autorka v piatej kapitole okrem prínosov práce uvádza aj limity. Prínosy sú diferencované do oblastí teórie a praxe, avšak veľmi dôležité sú aj prínosy pre pedagogiku. Všetky prínosy smerujú k poukázaniu na dôležitosť dodržiavania účtovných princípov a zásad a na nevyhnutnosť zavádzania kontrolných mechanizmov. V rámci pedagogických prínosov autorka apeluje na dôležitosť využívania prípadových štúdií v pedagogickej praxi, pretože sa viažu na konkrétne výkazy účtovnej závierky konkrétnych firiem, čo umožní študentom vysvetľovať a lepšie pochopiť vzájomné súvislosti a väzby hodnôt.

f) Pripomienky, otázky a poznámky k habilitačnej práci

K práci nemám žiadne závažné pripomienky.

Otázky pre autorku práce:

1. Aké najdôležitejšie výskumné závery z výsledkov Vašej vedeckej práce by ste odporúčali tvorcom politik?
2. V práci uvádzate nevyhnutnosť rešpektovania sektorového prístupu pri aplikovaní kvantitatívnych modelov. Aké limitácie v rámci adaptácie modelu ste videli v rámci tohto prístupu, hlavne čo sa týka Vášho odporúčania využívať ešte členitejšie rozdelenie sektorov v záujme získania ešte objektívnejších výsledkov?
3. Do akej miery budú uvádzané terminologické problémy mať podľa Vás vplyv na štandardizáciu týchto výskumných procesov nevyhnutnú pre vytváranie platformy pre národný a medzinárodný benchmarking v tejto oblasti?
4. Aké potenciálne problémy vidíte pri využiteľnosti výsledkov Vašej práce v pedagogickej praxi?

e) Celkové zhodnotenie habilitačnej práce a záver

Habilitačná práca je spracovaná na výbornej úrovni a poskytuje zaujímavý a vysoko originálny pohľad na skúmanú problematiku. Práca má jasne definované horizontálne a vertikálne analytické línie, je precízne prepájaná a konfrontovaná s teoretickou časťou. Konštrukcia výskumného materiálu je jasná a vhodne zvolená. Výsledky prehľadne diseminované v parciálnych záveroch a účelne konfrontované a diskutované v diskusnej časti. Práca je naplnená množstvom faktov, mnohé jej časti predstavujú unikátnu kvantitatívnu analýzu, ktoré autorka dopĺňa vlastnými stanoviskami. Autorka preukázala v práci schopnosť pracovať s relevantnou vedeckou literatúrou a odhaľovať špecifické problémy, hľadať rôzne riešenia a adaptovať ich na skúmané podmienky.

Celkovo konštatujem, že habilitantka predkladanou prácou preukázala svoju erudovanosť a vysokú mieru odbornosti v skúmanej problematike a získanými zaujímavými výsledkami podnieti mnohé výskumné tímy naďalej skúmať túto problematiku a podporovať hodnotenie vývoja ekonomických systémov v krajinách. V tomto ohľade práca prináša mnohé cenné výstupy pre národný a medzinárodný benchmarking a tým aj ďalšiu skupinu návrhov pre následné výskumy. Habilitantka preukázala schopnosť tvorivo a vedecky pracovať.

Predkladaná habilitačná práca spĺňa všetky kritériá kladené na tento druh kvalifikačnej práce.

Predloženú habilitačnú prácu odporúčam na základe predchádzajúceho hodnotenia k obhajobe a po jej úspešnom obhájení navrhujem udeliť Ing. Jozefine Hvastovej, PhD. titul „docent“ v študijnom odbore ekonómia a manažment.

V Košiciach, 07.10.2020

prof. Ing. Beáta Gavurová, PhD. MBA

Príloha č. 4

Prezenčná lista zo zasadnutia vedeckej rady, ktorá o žiadosti rozhodovala:

	PREZENČNÁ LISTINA zo zasadnutia VR PHF EU v Košiciach Dňa: 10. 11. 2020, 12.30 hod.	
MENO	PODPIS	
1. . Dr. h. c. prof. RNDr. Michal Tkáč, CSc.	prítomný	
2. doc. Ing. Emília Duřová Spiřáková, PhD.	prítomný	
3. Ing. Petra Szaryszová, PhD.	prítomný	
4. Ing. Matej Hudák, PhD.	prítomný	
5. Ing. Slavomíra Stařková, PhD.	prítomný	
6. Ing. Jana Simonidesová, PhD.	prítomný	
7. prof. Ing. Vanda Lieskovská, PhD.	prítomný	
8. prof. Ing. Bohuslava Mihalčová, PhD.	prítomný	
9. prof. Ing. Michal Pruřinský, CSc.	prítomný	
10. doc. Ing. Michal Tkáč, PhD.	prítomný	
11. doc. Ing. Silvia Megyesiová, PhD.	prítomný	
12. doc. Ing. Eva Manová, PhD.	prítomný	

13. doc. Ing. Martin Mizla, PhD.	prítomný
14. Dr. h. c. doc. Ing. Stanislav Szabo, PhD. MBA, LL.M	prítomný
15. doc. Ing. Radoslav Delina, PhD.	prítomný
16. prof. Ing. Gabriel Weiss, CSc.	prítomný
17. prof. Ing. Petr Doucek, CSc.	prítomný
18. prof. Ing. Gustav Kasanický, PhD.	neprítomný
19. prof. MUDr. Peter Jarčuška, PhD.	prítomný